

12/5

Ryssbesökets försvarare

i Svenska Dagbladet har dragit sig tillbaka till en besynnerlig position. Det är gallet av Dagens Nyheter, skriver man, att kritisera besöket, då tidningen samtidigt refererar vad som händer och till och med publicerar fotografier av ryssar som ser hyggliga och vänliga ut; här ser man, heter det, samma dubbelspel som då kungen kritiserades i ledare samtidigt som eriksgatan beskrives.

I regel inpräntas det att i anständig journalistik åsikter och nyheter är två skilda saker; nyheterna bör inte färgas eller förkortas i enlighet med en tidnings åsikter. Svenska Dagbladet tycks för dagen anse det motsatta; vi skulle av vår uppfattning om besöket avhållas från att skildra det och i varje fall stryka alla bilder där ryssarna inte ser elaka ut. Vi är övertygade om att högerns huvudorgan inte tillämpar sådana metoder, utan bara i ett trängt läge tillgriper tokerier för att värja sig.

D • N

13/5 1956

Den vikande intoleransen

Vid 1952 års presidentval i USA röstade 75—90 procent av negrerna i alla städer — även i Södern — med det demokratiska partiet. Vid samma val röstade förstäderna (sovstäderna med villabebyggelse) över så gott som hela landet till 75—90 procent med det republikanska partiet. Siffrorna, hämtade ur Samuel Lubells nyss utkomna märkliga arbete "Revolt of the Moderates", kan synas främst klargöra att den ekonomiskt grundade motsättningen mellan demokrater och republikaner är utomordentligt stark. Trots en stark absolut och relativ höjning av negrernas standard under senare år är denna grupp likväl tortfarande den genomsnittligt fattigaste av de amerikanska folkgrupperna. Förstäderna — sovstäderna — representerar tvärtom det högsta väståndet; deras väldiga växt efter det andra världskriget är ett av de klaraste bevisen på Amerikas växande rikedom.

Men närmare granskade är siffrorna av intresse främst från en helt annan synpunkt. För trettio år sedan röstade negrerna republikanskt. Det var under Franklin Roosevelts tid de bytte parti, till en början sannolikt därför att Roosevelt bekämpade krisen och massfattigdomen med starka medel. Sedan dess har den svarta minoritetens anslutning till demokraterna blivit mer och mer bestämd; de röstade i högre grad på Truman än på Roosevelt, i högre grad på Stevenson än på Truman. En växelverkan är förklaringen: nordstatsdemokraternas strid mot olikställighet och segregation har lockat negrerna, och negrernas röster har drivit par-

tiet att med ständigt större energi föra denna strid. Genom negrernas utflyttning från söder till norr har denna utveckling blivit snabbare och mera markerad. I en rad storstäder och stater i Norden är eller kan negerrösterna bli tungan på vågen. New York, Chicago, Philadelphia, Detroit, i dessa och många andra städer är negrerna, 15—20 procent av väljarna, av utslagsgivande betydelse för demokraternas valmaskineri.

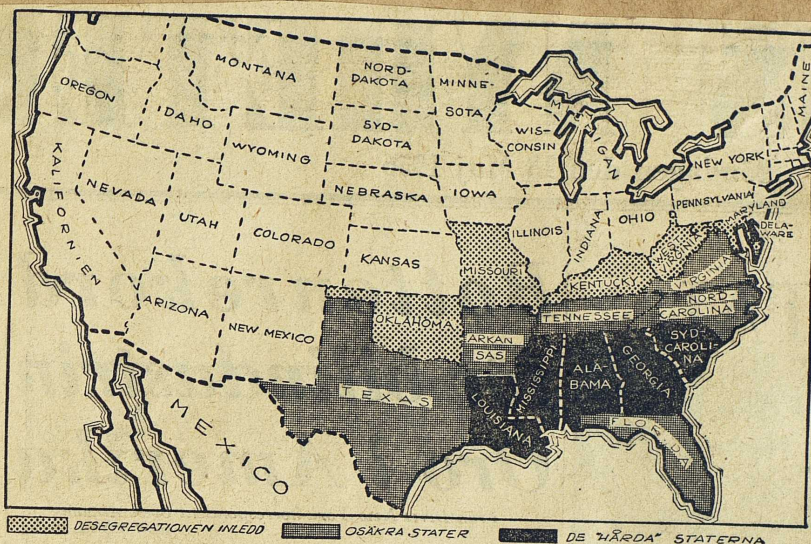
Sovstäderna: bland den besuttna folkgrupp som bor i dem har intoleransen i rasfrågor av ålder varit jämförelsevis stor, i varje fall har den aktiva intoleransen varit svag. De konkurrerar inte med negrerna, de står över stridsviolet i rasfrågan, hos dem har det mer och mer slagit igenom att aggressiv rashögfärd är ett tecken på obildning och bristande kultur. I Norden har de sedan ett århundrade varit kärnan i det republikanska parti som alltid i princip — och under den ärorika tid som retoriken ständigt minner om även i praktiken — varit rasförtryckets motståndare.

Dessa båda grupper, de fattiga negrerna och de burgna i sovstäderna, partipolitiskt på var sin sida om barrikaden, borde alltså kunna gå samman då de andra motsättningarna träder i bakgrunden, då rasfrågan ensam dominerar. Ja, den slutsatsen visar sig hållbar i de relativt få fall då dess giltighet kan prövas. Vid vissa omröstningar i sydstaterna som direkt och uteslutande gäller rasfrågan — särskilt de författningsreferenda som avser förslag om att på något

sätt kringgå högsta domstolens utslag i skolfrågan — kommer rösterna för tolerans, mot segregation i övervägande grad från de fattiga negerkvarteren och de förmögna sovstaterna.

Detta perspektiv kan emellertid breddas. För femtio år sedan hävdade eller godtog praktiskt taget hela den amerikanska vita befolkningen intoleransen och diskriminationen. Denna väldiga majoritet har krympt ihop till en liten minoritet. Ekonomiskt, socialt och politiskt har den ansatts från båda hållen, från alla håll. Arbetarorganisationerna har från likgiltighet eller tveksamhet övergått till klar strid mot all diskriminering i föreningar och vid anställning. Regeringen har påbjudit likställighet inom försvaret och vid alla företag som arbetar i försvarets tjänst — under och särskilt efter andra världskriget ett system av oerhörd betydelse för diskrimineringens avskrivning. Truman och Eisenhower har varit lika aktiva i fullföljandet av denna politik. De patriotiska, i stort sett konservativa organisationerna, såsom American Legion, kräver jämlikhet nära nog lika bestämt som föreningen för främjande av de färgades välfärd (NAACP). Högsta domstolens ryktbara utslag under de senaste åren — mot segregation i skolorna, på badplatser och i parker, på bussar och järnvägar — har i regel varit enhälliga; domstolen har bestått av både republikaner och demokrater. För sextio år sedan förklarade sig negerledaren Booker Washington godta segregationen — raserna kunde samarbeta även om de var "skilda som fingrarna på en hand". Nu kan ingen vit nationell ledare tillåta sig ett sådant uttalande; Eisenhower, Nixon, Stevenson, Kefauver, Harriman, alla fördömer den segregation, det rasförtryck som ännu existerar.

Därmed är bakgrunden given för det enorma framsteget under det senaste årtiondet.

Kartan visar de sjutton stater som direkt berörs av högsta domstolens utslag mot segregation i skolorna. I sju går utvecklingen snabbt mot ett undanröjande av diskrimineringen, i fem kan man notera vissa framsteg, medan de fem staterna i "mörka" Södern ännu gör hårdnackat motstånd.

Men saken är inte klar, tvärtom är spänningen just nu kanske starkare än någonsin förr efter inbördeskriget och de på detta följande konflikterna. Skolsegregationen är kärnan i striden, den fana kring vilken den oförsonliga minoriteten samlats. Av de sjutton stater som stadgade sådan segregation för några år sedan har sju givit vika och igångsatt

desegregation, fem stater kan betraktas som osäkra. De till synes oförsonliga staterna är fem: Syd-Carolina, Georgia, Alabama, Mississippi och Louisiana — staterna med den relativt största negerbefolkningen. Vilka möjligheter står motståndet till buds, vilka utsikter har det, hur kommer det att påverka amerikansk politik?